UNIVERSITETET I BERGEN
Det medisinsk-odontologiske fakultet

Styresak: 57/15

Sak nr.: 15/6943

Møte: 24.06.2015

NASJONALE NORMER FOR VURDERING AV PROFESSORKOMPETANSE I MEDISIN

Dokumenter i saken:

1. Forskrift om endring i forskrift om ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger gjeldende fra 23.07.2010: https://lovdata.no/dokument/LTI/forskrift/2010-07-23-1136

2. VEDLEGG 1: Nasjonale normer for vurdering av professorkompetanse ved de medisinske fakultetene i Norge vedtatt av Det nasjonale dekanmøtet i medisin juni 2015.

3. VEDLEGG 2: Nasjonale veiledende retningslinjer for universitets- og høgskolepedagogisk basiskompetanse, UHR, vedtatt 2015

4. VEDLEGG 3: Nasjonale normer for vurdering av professorkompetanse ved de medisinske fakultetene i Norge vedtatt av styret ved Det medisinsk-odontologiske fakultet 21. januar 2009, fakultetsstyresak 33/09

Saken gjelder:

Det nasjonale dekanmøtet i medisin, med dekaner fra UiB, UiO, NTNU og UiT drøftet behovet for en større grad av harmonisering av nasjonale retningslinjer for vurdering professorkompetanse på møte juni 2014. Forskningsdekanene og studiedekanene ved de fire universitetene har arbeidet videre med harmonisering av normene, som så ble vedtatt i møte 2.-3. juni 2015 (vedlegg 1). Bakgrunnen for arbeidet var at en etter hvert fikk inntrykk av at fakultetene praktiserte fellesnormene fra 2009 (vedlegg 3) ulikt. Harmoniseringen har tatt utgangspunkt i Forskrift om endring i forskrift om ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger gjeldende fra 23.07.2010 samt nye nasjonale veiledende retningslinjer for universitets- og høgskolepedagogisk basiskompetanse, UHR, vedtatt 2015 (vedlegg 2).

Vurdering:

I all hovedsak stilles det strengere krav til professorkompetanse i forslaget til nye normer. Disse kravene er omtalt i de to første avsnittene og omfatter:

- Krav til pedagogisk basiskompetanse, definert som et kurs i universitets-/høgskolepedagogikk, jf nye retningslinjer fra UHR. Dersom den som tilsettes ikke fyller krav til formell pedagogisk basiskompetanse, må vedkommende dokumentere slik kompetanse i løpet en periode på inntil tre år etter tilsetting.

- Krav til at søker normalt har vært hovedveileder for minimum en kandidat frem til avlagt doktorgrad.
- Oppgitt deltakelse i store vitenskapelige fellesarbeider må dokumenteres.
- Spesifisering av at faglige krav til professorkompetanse er de samme uavhengig av om det gjelder hovedstilling eller bistilling.

Tekst merket med *) i første avsnitt i gjeldende normer, ble særskilt utarbeidet og vedtatt i 2009, samt avsnittene 3), 4) og 6).

Det nasjonale dekanmøtet i medisin anbefaler å fremme de nye normene for vedtak ved de fire respektive fakultetene.

Forslag til vedtak:

Styret ved Det medisinsk-odontologiske fakultet, Universitetet i Bergen, vedtar nye normer for vurdering av professorkompetanse i medisin, slik som fremmet av Det nasjonale dekanmøtet i medisin juni 2015. Normene skal gjelde med virkning fra 1. oktober 2015.

Nina Langeland

dekan

Inger Hjeldnes Senneseth

fungerende fakultetsdirektør

16.06.2015 ASBÅ

Nasjonale normer for professorkompetanse ved de medisinske fakultetene i Norge – vurderingskriterier for sakkyndig komite.

Pedagogiske kvalifikasjoner

For professorkompetanse kreves pedagogisk basiskompetanse, definert som et kurs i universitets-/høgskolepedagogikk. I tillegg vektlegges dokumentert praktisk-pedagogisk kompetanse i form av betydelig erfaring fra undervisning/eksamensarbeid og pedagogisk planleggingsarbeid. Utviklings- og evalueringsarbeid, utdanningsledelse, produksjon av læremidler, undervisningspriser og pedagogisk bakgrunn av annen art skal også tillegges vekt.

Dersom den som tilsettes ikke fyller krav til formell pedagogisk basiskompetanse, må vedkommende dokumentere slik kompetanse i løpet en periode på inntil tre år etter tilsetting.

Professorkompetanse forutsetter dokumentert erfaring med veiledning av forskerrekrutter på ulike nivå. Normalt vil det være et krav til professorkompetanse at søker har vært hovedveileder for minimum en kandidat frem til avlagt doktorgrad (kandidaten har disputert). Dette kravet kan bare fravikes dersom søker oppfyller alle øvrige kriterier, og i tillegg utmerker seg i betydelig grad utover det som normalt forventes mht. vitenskapelige kvalifikasjoner.

Vitenskapelige kvalifikasjoner

Professorkompetanse forutsetter betydelig vitenskapelig produksjon utover det som kreves til en doktorgrad.

Hovedvekt skal legges på vitenskapelige arbeider, samt på forskningsledelse og deltakelse i forskningsprosjekter. Forskningen skal være av høy kvalitet og vise både bredde og dybde. Produksjonen skal reflektere en selvstendig forskningsprofil, og vise evne til å ta opp nye problemstillinger. Vedvarende forskningsaktivitet er en forutsetning for tildeling av professorkompetanse. Kvalitet, originalitet og nyskaping i vitenskapelig produksjon vektlegges foran totalt omfang, og nyere arbeider tillegges større vekt enn eldre.

Den totale forskningsproduksjonen bør svare til minimum 15 publikasjoner etter avlagt doktorgrad av høy kvalitet og originalitet publisert i internasjonale tidsskrifter med fagfellevurdering, hvorav minst fem som førsteforfatter og minst to som sisteforfatter. Dersom noen artikler er publisert i et av fagområdets mest prestisjetunge tidsskrifter og artiklene er av meget høy kvalitet, kan antall artikler vurderes redusert.

I store vitenskapelige fellesarbeider, for eksempel store multisenterstudier, bør bidraget fra søker spesifiseres i søknaden og dokumenteres ved skriftlig uttalelse fra leder av studiene, eller ved henvisning til en anerkjent kontaktperson som kjenner arbeidene og søkeren.

Faglige krav til professorkompetanse er de samme uavhengig av om det gjelder hovedstilling eller bistilling.

Kvalifikasjoner for kunnskaps- og forskningsformidling

Dokumentert kunnskaps- og forskningsformidling, innsats for å spre kjennskap til vitenskapelige metoder og resultater skal vektlegges. Spesielt meritterende er populærvitenskapelige artikler og opplysningsmateriell.

Kvalifikasjoner for ledelse og administrasjon

Dokumentert utdanning og praksis i administrasjon og ledelse, samt erfaring fra relevante verv skal tillegges vekt. Meritterende er administrativ erfaring fra undervisnings- og forskningsvirksomhet. Slike kvalifikasjoner omfatter også etablering, ledelse og drift av egen forskningsgruppe, etablering av et vitenskapelig miljø og arbeid som sakkyndig ved bedømmelse.

Andre faglige kvalifikasjoner

Det kan vurderes øvrige faglige kvalifikasjoner spesifisert i stillingsomtale**.**

Vektlegging av de ulike kvalifikasjoner

I den samlende vurdering skal hele bredden av kvalifikasjoner vurderes. Pedagogiske og vitenskapelige kvalifikasjoner tillegges vekt foran øvrige ovennevnte kvalifikasjoner.

At en søker har spesielt høy kompetanse innen undervisning, administrativt arbeid eller annen kvalifiserende virksomhet medfører ikke redusert krav til vitenskapelig kompetanse.

Fra: postmottak UHR[postmottak@uhr.no]
Dato: 10.03.2015 13:21:10
Til: Postmottak-SH; Postmottak-UVHS[Postmottak-SH@uhr.no; Postmottak-UVHS@uhr.no]
Kopi: Interngruppe[uhr2@uhr.no];
Tittel: [POST@uib.no] Nasjonale veiledende retningslinjer for universitets- og høgskolepedagogisk basiskompetanse

---

Nasjonale veiledende retningslinjer for universitets- og høgskolepedagogisk basiskompetanse

Utdanningsutvalgets arbeidsgruppe for UH-pedagogikk har utarbeidet forslag til veiledende retningslinjer for UH-pedagogisk basiskompetanse for faglig ansatte ved universitetene og høgskolene. Forslaget har blitt sendt på høring til alle UHRs medlemsinstitusjoner, og så å si alle institusjoner meldte tilbake og ga sin tilslutning til retningslinjene. Deretter har de veiledende retningslinjene blitt godkjent av UHRs utdanningsutvalg og videre av UHRs styre.

I retningslinjene rettes oppmerksomheten mot pedagogisk basiskompetanse hos de faglig ansatte, det vil si mot kvaliteten på undervisningen. UHR ser retningslinjene som et viktig insitament for videre kompetanseheving på dette området, og vårt håp er at retningslinjene kan bidra på en god måte til dette. Vi vet at universitetene og høgskolene allerede har gjort - og gjør - et stort arbeid for å sikre kvaliteten på undervisningen.

Utdanningsutvalget vil følge opp arbeidet med de veiledende retningslinjene på nasjonalt plan, og tar gjerne imot innspill fra sektoren i sitt videre arbeid. Vi ser også dette arbeidet som viktig med tanke på den varslede stortingsmeldingen om kvalitet i utdanning.

Retningslinjene kan lastes ned **her**.

Vennlig hilsen

Universitets- og høgskolerådet
Stortorvet 2
0155 Oslo

Tlf.: 409 14 969
Nettside: www.uhr.no

UNIVERSITETS- OG HØGSKOLERÅDET
The Norwegian Association of Higher Education Institutions

NASJONALE VEILEDENDE RETNINGSLINJER FOR UNIVERSITETS- OG HØGSKOLEPEDAGOGISK BASISKOMPETANSE

Universitets- og høgskolerådet (UHR) har utarbeidet veiledende retningslinjer for universitets- og høgskolepedagogisk basiskompetanse som kan være et felles grunnlag for universitetenes og høgskolenes arbeid med å styrke kvaliteten på undervisning og læring. De nasjonale retningslinjene er formulert på formålsnivå. Det betyr at den enkelte institusjon må utforme mer presise kvalifikasjonsmål tilpasset de ulike fagområdenes spesifikke behov.

Hva er universitets- og høgskolepedagogisk basiskompetanse?

Universitets- og høgskolepedagogisk basiskompetanse er det minimum av kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse i universitets- og høgskolepedagogikk som kreves for å bli fast tilsatt i en faglig stilling innenfor høyere utdanning. Denne basiskompetansen skal være basert på relevant pedagogisk og fagdidaktisk teori.

Universitets- og høgskolepedagogisk basiskompetanse er å kunne:

- planlegge og gjennomføre undervisning og veiledning, både individuelt og i samarbeid med kolleger, på en måte som fremmer studenters læring og faglige utvikling
- planlegge og gjennomføre FoU-basert undervisning og involvere studenter i FoU-baserte læringsprosesser
- velge, begrunne og videreutvikle hensiktsmessige læringsaktiviteter og undervisnings- og vurderingsmetoder i forhold til faglige mål og utdanningsprogram
- bidra til faglig og pedagogisk nyskaping gjennom valg av varierte undervisningsmetoder som inkluderer bruk av digitale verktøy
- begrunne eget lærings- og kunnskapssyn og forholde seg reflekterende til egen lærerrolle
- analysere, utarbeide og videreutvikle emne- og programplaner innenfor sine fagområder
- vurdere og dokumentere resultater fra egen undervisning og veiledning ut i fra forventninger i fagplaner og nasjonale rammeverk for høyere utdanning
- innhente og bruke tilbakemeldinger fra studenter, kolleger og samfunnet til å utvikle undervisnings- og læringsprosesser
- kjenne til aktuelle styringsdokumenter knyttet til undervisning i høyere utdanning

Hvordan oppnå universitets- og høgskolepedagogisk basiskompetanse?

Alle universiteter og høgskoler skal ha tilbud om kvalifiserende tiltak innenfor universitets- og høgskolepedagogikk, enten ved egen institusjon eller i samarbeid med andre institusjoner. Tilbudene skal utvikles i overensstemmelse med nasjonale og institusjonelle strategier. Deltakere på slike tiltak, må regne med minst 150-200 timer arbeid for å utvikle den ønskede kompetansen. Institusjonene bør derfor avsette tilstrekkelig tid til dette arbeidet på de ansattes arbeidsplaner.
Den enkelte institusjonen må selv vurdere på hvilken måte oppnådd universitets- og høgskolepedagogisk basiskompetanse skal dokumenteres.

Mange aktuelle søkere til undervisningsstillinger ved universiteter og høyskoler, vil allerede ha opparbeidet en pedagogisk kompetanse som er relevant for grunnskole og videregående skole. Høyere utdanning har rammevilkår og forutsetninger som skiller seg fra disse skoleslagene. De kvalifiserende tilbudene innenfor universitets- og høgskolepedagogikk, som det her er snakk om, skal være forankret i forskning om undervisning og læring innenfor høyere utdanning. Undervisningen i slike tilbud skal være FoU-basert, som annen undervisning ved denne type institusjoner. Lærerutdanninger, inklusiv PPU eller teoretisk pedagogisk utdanning, kan derfor normalt ikke erstatte universitets- og høgskolepedagogisk basiskompetanse.
Tilsettingsorganet ved den enkelte institusjon har ansvar for å bedømme søkeres universitets- og høgskolepedagogiske basiskompetanse. Institusjonene må legge til rette for at de som blir tilsatt uten universitets- og høgskolepedagogisk basiskompetanse, kan opparbeide denne kompetansen innen to år etter tilsetting.

Opplegg og tematikk for kurs innenfor universitets- og høgskolepedagogikk varierer i dag mellom institusjonene. De fleste tilbudene organiseres som flere samlinger på to-tre dager. Noen tilbyr ett felles program for alle, andre har valgbare moduler. De fleste tilbudene behandler temaer som:

- lærings- og kunnskapssyn
- emne- og programdesign
- eksamen og vurdering
- forelesning som undervisningsform
- faglig veiledning på bachelor og masternivå
- kollegaveiledning
- digitale verktøy
- problembasert læring
- smågruppeundervisning
- evaluering av undervisning og læring
- FoU-basert undervisning
- Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for høyere utdanning og andre sentrale nasjonale og lokale styringsdokumenter

Videreutvikling av UH-pedagogisk kompetanse
I begrepet basiskompetanse ligger det en forventning om at kompetansen skal kunne videreutvikles. Basiskompetansen tjener dermed som et utgangspunkt for videre utvikling og eventuell merittering. Det betyr at institusjonene bør legge til rette for pedagogiske diskusjoner, seminarer og utviklingsprosjekter som gir grunnlag for videre utvikling av den universitets -og høgskolepedagogiske kompetansen innenfor ulike fagområder. Faglige ledere på ulike nivåer bør tillegges et spesielt ansvar for å ivareta systematisk utvikling på dette fagområdet.
Muligheter for formell universitets- og høgskolepedagogisk merittering med utgangspunkt i basiskurset vil bli foreslått utredet nærmere gjennom UHR.
Institusjonene oppfordres til å legge til rette for at erfaringer og forskning fra dette feltet dokumenteres og deles i sektoren, både på konferanser og i forskningsbaserte tidsskrifter, nasjonalt og internasjonalt.

UH-pedagogisk kompetanse for andre grupper
Selv om dokumentert universitets- og høgskolepedagogisk basiskompetanse er en forutsetning for å få fast tilsetting i faglige stillinger i universiteter og høyskoler, oppfordres institusjonene til å tilby denne type kompetanseheving også til andre som underviser innenfor høyere utdanning, som ansatte i II-er stillinger, midlertidig ansatte, stipendiater, studentassistenter, studieveiledere, bibliotekarer og teknisk personell.

VEDLEGG 3, Sak 57/15

NASJONALE NORMER FOR VURDERING AV PROFESSORKOMPETANSE VED DE MEDISINSKE FAKULTETENE I NORGE

1. Vitenskapelig kompetanse

Professorkompetanse forutsetter betydelig vitenskapelig produksjon utover det som kreves til en doktorgrad.

*) Forskningen skal være av høy kvalitet og vise både bredde og dybde. Produksjonen skal reflektere en selvstendig forskningsprofil og vise evne til å ta opp nye problemstillinger. Vedvarende forskningsaktivitet er en forutsetning for tildeling av professorkompetanse.

Professorkompetanse forutsetter videre dokumentert erfaring med veiledning av forskerrekrutter på ulike nivå. Normalt kreves veiledererfaring på doktorgradsnivå for å oppnå full professorkompetanse.

**) Som veiledende norm for bedømmelseskomiteen bør den totale produksjon svare til minimum 15 publikasjoner publisert i internasjonale tidsskrift med fagfellevurdering. Vedkommende må stå som førsteforfatter eller sisteforfatter på minst halvparten av publikasjonene, hvorav minst fem som førsteforfatter og minst to som sisteforfatter. Antall artikler vil være avhengig av størrelse og kvalitet på den enkelte artikkel. Dersom noen artikler er publisert i et av fagområdets mest prestisjetunge tidsskrift og artiklene er av meget høy kvalitet, kan antall artikler reduseres.*

2. Pedagogiske kvalifikasjoner

For å oppnå professorkompetanse gjelder visse minimumskrav til pedagogiske kvalifikasjoner som enten skal være oppfylt ved tilsetting eller i løpet av nærmere definerte tidsrom.

Minimumskravene er:
Dokumentert pedagogisk basiskompetanse og dokumentert undervisnings- og veiledererfaring på relevant nivå og av relevant omfang.

Øvrige pedagogiske kvalifikasjoner som tillegges vekt er:
Dokumentert pedagogisk planleggings-, utviklings- og evalueringsarbeid samt produksjon av læremidler og evne til god framstilling i de vitenskapelige arbeider.

3. Formidlingsvirksomhet
Innsats for å spre kunnskap om vitenskapelige metoder og resultater skal tillegges vekt. Spesielt meritterende er populærvitenskapelige artikler og opplysningsmateriell.

4. Administrative kvalifikasjoner
Dokumentert utdanning og praksis i administrasjon og ledelse samt erfaring fra relevante verv skal tillegges vekt.
Meritterende er administrativ erfaring fra undervisnings- og forskningsvirksomhet. Slike kvalifikasjoner omfatter også administrasjon av egen forskningsgruppe, etablering av et vitenskapelig miljø og arbeid som sakkyndig ved bedømmelse.

5. Annen kvalifiserende virksomhet
Annen virksomhet som i henhold til betenkningen kreves og/eller anses kvalifiserende skal tillegges vekt. Dette gjelder medisinske og andre faglige kvalifikasjoner som kreves for utøvelse av klinisk eller annen virksomhet professoratet er knyttet til, som for eksempel spesialistkompetanse i det aktuelle fagområdet.

6. Vektlegging av de ulike kvalifikasjoner
I den samlede vurdering skal hovedvekten legges på vitenskapelige kvalifikasjoner. At en søker har spesielt høy kompetanse innen undervisning, administrativt arbeid eller annen kvalifiserende virksomhet medfører ikke reduserte krav til vitenskapelig kompetanse.